

imputari queat ei qui illud commisit. Confer Hurtad. de Irregularit. disput., difficul. 3, num. 27.

(83. Habet utraque irregularitas varias sub se species. Singulas pro dignitate explicare haud est mei instituti. De iis secundum Ecclesiae disciplinam, tum antiquam, tum novam, optime prae aliis disserunt Van-Espen, Juris Eccles. univ. part. II, tit. 10, per tot.; Rousseau de la Combe in Jurisprud. Canon., verb. *Irregularitas*, pariter per tot.

(84. Hic vero haud est omittendum, auctorem nostrum saepe in hoc articulo irregulares eos pronuntiare quos sacri canones irregulares non declararunt, sed tantummodo minime decet ad ordines promoveri. Tales sunt plures ex iis de quibus verba facit n. 12, et praesertim art. octavo, ut patet ex iis quae habet Giballin. de Irregularit., cap. 5, quæst. 4, proposit. 3, ibi: « Deinde aliquando contrahitur infamia sine ullo peccato proprio aut alieno, ut propter vilis alicujus artis exercitium, aut matrimonium cum meretrice aut scenica, ex qua tamen infamia nulla contrahitur irregularitas, nisi peculiari jure sit expressa, sed fortassis aliqua prohibitio ordinandi viles hujusmodi personas quandiu eas artes exerceant. »

(85. Patet hinc quod personæ illæ viles, quas auctor irregulares pronuntiat, ut ad ordines promoveantur dispensatione haud indigent.

Responsio auctoris.

(86. Additor ait auctorem nostrum in hoc articulo irregulares eos pronuntiare quos sacri canones irregulares non declararunt, sed tantummodo minime decet ad ordines promoveri; et tales sunt plures ex iis de quibus verba facit num. 12, et praesertim artic. 8. Patet hinc quod personæ illæ viles quas auctor irregulares pronuntiat, dispensatione haud indigent. Et tamen ego loc. cit. pro eorum infamia et irregularitate adduco nedum sacros canones, sed et leges civiles, ut ibi videri potest: quæ jura tum canonica tum civilia adducunt alii plures et signanter sapientissimus Gregorius Rossignolus cap. 1, de Ordinibus in communi, quæst. 3, art. 12, num. 5, qui ibidem sub num. 24 subjungit quod infamia ex arte vili non tollitur nisi per Romanum Pontificem. Et ratio est quia quæ sunt juris positivi communis non cadunt nisi sub potestate pontificis vel principis, secundum quod jus est canonicum vel civile. Cum igitur infamia quæ consurgit ex utroque allegato capite sit juris canonici communis, ut habetur ex cap. *Admittuntur*, dist. 54, et glos. in cap. *Nihil*, verb. *Suspendatur*, de Elect. et ex Clementina 1, de Institut., et ex c. *In capite Quadragesimæ*, dist. 50, et cap. *Ex penitentibus*, eadem distinct., sequitur quod impedimentum ad ordines quod ex eodem consurgit non possit nisi per Romanum Pontificem auferri. Quod et replicat in disput. 3, de Irregularit., quæst. 5, cap. 8, num. 20, dicens: « Huc etiam venit difficultas, a quo possit dispensari irregularitas proveniens ex

exercitio artis ignominiosæ, quæ etiam potest reduci ad infamiam. Respondendum non posse dispensari nisi a Romano Pontifice vel ab habente ab ipso facultatem; adeoque dictæ personæ viles indigent dispensatione. »

ARTICULUS II.

Irregularitas quoad ejus effectus.

SUMMARIUM.

1. Irregularitatis effectus sunt specialiter tres, et assignatur primus. — 2. Qui stante irregularitate recipit sacramenta, quamvis peccet mortaliter, valide tamen recipit, et sic recipiens solum privatatur usu. — 3. Assignatur secundus effectus irregularitatis. — 4. Irregulares possunt licite recipere omnia alia sacramenta, excepto ordine, et sic absolvi a peccatis in sacramento penitentiae. — 5. Irregulares possunt etiam licite exercere quoscunque actus sacros qui non sunt ordinum. — 6. Assignatur tertius effectus irregularitatis. — 7. Irregularitas, quamvis inhabilitet ad beneficia obtinenda, non inhabilitat tamen ad beneficia antea canonice obtenta retinenda. — 8. 11. Additiones ex aliena manu.

(1. Irregularitatis effectus sunt specialiter tres. Primus est inhabilitas seu impedimentum ad licite primam tonsuram et ordines suscipiendos: cap. *Curandum* vi, dist. 34, et cap. *Ultimo*, de Tempor. Ordinatio. (2. Unde si stante irregularitate recipiantur sacramenta, peccatur quidem mortaliter, sed valide recipiuntur, et recipiens solum privatatur usu, ut tenet Suarez disp. 40, sect. 1, n. 2; Sayr. de Censur., lib. 6, cap. 1, num. 25, et est communis theologorum et canonistarum opinio. (3. Secundus effectus est inhabilitas seu impedimentum ad exercendum quoscunque ordines, si sit totalis vel aliquem tantum, si sit partialis: cap. final. de tempor. Ordinatio., cap. *Ad audientiam*, de Homicidio; et si durante irregularitate ordines administrantur, valide administrantur, sed graviter peccatur ab irregulari, ut tenet Innocentius in cap. *Si celebres*, de Clerico excomm. ministrante, num. 3; Cardinalis in Clement. unic. de Homicidio, et alii communiter. (4. Possunt tamen irregulares recipere licite omnia alia sacramenta, excepto ordine, et sic absolvi a peccatis in sacramento penitentiae, quia irregularitas non habet oppositionem cum absolutione a peccatis et cum aliis sacramentis ab ordine, cum solum privet susceptionem ordinum et exercitio ipsorum, non autem receptionem sacramentorum: Sic Innocentius in cap. *Nisi cum pridem*, § *Personæ*, de Renunt., n. 8; Cardinalis in Clement. *Dudum*, § *Ac deinde*, qu. 8, de Sepult., et communiter summistæ in verb. *Irregularitas*, et canonistæ in cap. *ultimo*, de Tempor. Ordinatione. (5. Possunt etiam irregulares licite exercere quoscunque actus sacros qui non sunt ordinum, ut missæ privatæ ad modum laici deservire, baptismum sine solemnitate et privatim, officium divinum recitare, conciones habere, imo etiam in choro licite canere et psallere ad modum laici, ut tenet Covarruvias in Clementina *Dudum*, part. I, § 1; Suarez. disp. 40, sect.

2, num. 11, et alii communiter. (6. Tertius effectus est inhabilitas seu impedimentum ad beneficia recipienda: cap. *Dudum* 12, de Electione; cap. final. de Cleric. duell. Cum enim beneficium detur propter officium, cap. final. de Rescript. in 6, et irregularis officii divini capax non sit quatenus illud nequit exercere, sequitur evidenter ipsum beneficium obtinere non posse: arg. cap. final. de Cleric. excommunic. ministr. (7. Quamvis autem irregularitas inhabilitet ad beneficia obtinenda, non inhabilitat tamen ad beneficia antea canonice obtenta retinenda: nullibi enim reperitur in jure quod per irregularitatem ipso facto inducatur privatio beneficiorum antea canonice obtentorum, imo potius deducitur quod non sequatur, nisi per judicis sententiam, ut colligitur ex cap. *Ex litteris*, de Excessibus Prælatorum.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(8. Irregularitas beneficiis jam obtentis regulariter haud privat; inhabilem vero reddit irregularem ad alia obtinenda; difficile vero haud est rationem reddere, cur Irregularitas Beneficiis jam obtentis haud privet. (9. Id ex eo provenit, quod juxta novam Ecclesiae disciplinam Beneficia, et Ordines, eorumque functiones sint plane disparatae, neque Ordo supponit Beneficium, ipsumque Beneficium sine Ordinum usu haberi, et retineri valet: Van-Espen Jur. Eccles. univers. part. II, tit. 10, cap. 1; Rousseau de la Combe in Jurisprudencia Canonica verb. *Irregularitas* sect. 1.

(10. Dixi *regulariter*, nam irregularitas ex homicidio per assassinos perpetrato, privat etiam beneficiis jam obtentis: cap. 1, de Homicid. in 6.

(11. De collatione vero beneficii irregulari facta, utrum irrita ipso jure sit, an potius irritanda, non conveniunt inter se doctores. Confer Hurtad. de Irregularit., disput. 1, difficul. 5, num. 20, et seq. (12. Sacrum Tribunal Rotæ, collationem illam irritam esse ipso jure tenet, ita ut possit Beneficium alteri conferri; Vide ejus decisiones in Turritana Canoniceatus 10 Decembris 1723, et 19 Junii 1724, coram bon. mem. Ratto, inter impress. decis. 104, ubi de Irregularitate ex homicidio late disseritur.

ARTICULUS III.

Irregularitas quoad ejus dissolutionem et dispensationem.

SUMMARIUM.

1. Irregularitas dissolvitur vel tollitur quatuor modis; et assignatur primus modus. — 2. Assignatur secundus modus. — 3. Assignatur tertius modus. — 4. Assignatur quartus modus. — 5. Papa potest dispensare in omnibus irregularitatibus, sive ex delicto, sive ex defectu provenientibus. — 6. Archiepiscopi in actu visitationis et in causis appellationis possunt dispensare in irregularitate occulta subditos suorum suffraganeorum. — 7. Episcopi dispensare possunt cum suis subditis et in sua diocesi in omnibus irregularitatibus provenientibus ex delicto occulto, excepta ea quæ oritur ex homicidio in justo et ex animo patrato, et aliis deductis ad forum contentiosum. — 8. Hinc possunt dispensare in irregu-

laritate ex homicidio occulto patrato causa defensionis, non servato moderamine inculpate tutelæ. — 9. Possunt etiam dispensare in irregularitate orta ex mutilatione occulta, licet voluntaria. — 10. Probabilius non possunt dispensare in irregularitate contracta ex hæresi occulta. — 11. Circa irregularitates provenientes ex defectu possunt episcopi dispensare etiam quoad ascensum ad sacros ordines in sola irregularitate proveniente ex bigamia similitudinaria. — 12. In irregularitate autem orta ex bigamia vera et interpretativa non possunt. — 13. Capitulum, sede vacante, probabilius eandem habet potestatem dispensandi et absolvendi concessam episcopis a concilio Tridentino. — 14. Prælati inferiores episcopis jurisdictionem quasi episcopalem habentes, quamvis habeant proprium territorium et subditos non gaudeant prædicta facultate dispensandi et absolvendi concessa episcopis a concilio Tridentino. — 15. Imo ex Pignatello referente declarationem Gregorii XIII, ne quidem possunt vi hujus facultatis Tridentini dispensare cardinales in ecclesiis sui tituli. — 16. Præcendendum autem ab illis facultatibus hic a concilio concessis episcopis, salva remanet plena jurisdictio cardinalium in suis titulis. — 17. Prælati regulares, licet a Tridentino non habeant facultatem dispensandi concessam episcopis, eandem habent in suos subditos per concessionem variorum pontificum. — 18. Refertur amplissimum privilegium concessum prælati regularibus. — 19. Nec hoc privilegium videtur revocatum per conc. Trident. — 20. Istæ tamen tam amplæ facultates non sunt de facili deducendæ ad praxim. Imo juxta varios graves doctores nequeunt prælati regulares dispensare cum suis subditis furiosis, epilepticis, lunaticis, energumenis, enormiter leprosis, et aliis, qui enumerantur. — 21. 24. Datur formula quæ potest inservire pro dispensando in irregularitate. — 25. 27. Additiones ex aliena manu.

(1. Irregularitas dissolvitur et tollitur quatuor modis. Primo, per cessationem vel ablationem causæ, qui modus intervenit in irregularitate ex defectu; cessante enim defectu corporis vel defectu ætatis, tollitur irregularitas: argum. cap. ultimo, de Temporibus Ordinatione., cap. *Neophytus*, dist. 61., et in obligato ad publica ratiocinia statim ac ab ipso sunt reddita rationes, cessat irregularitas, arg. cap. *Unico*, de obligatis ad ratiocinia. (2. Secundo per baptismum, et per hunc tolluntur irregularitates ex delicto, uti homicidii, mutilationis, etc.: arg. cap. *Si quis viduam*, dist. 50. Non tamen tollitur per baptismum irregularitas orta ex bigamia, ut inter alios tenet div. Ambrosius lib. III, epist. 25; divus Augustinus lib. de Bono Conjug., cap. 18, et expresse habetur in cap. *Acutius*, dist. 36. (3. Tertio per professionem religiosam; per hanc enim tollitur irregularitas orta ex defectu natalium quoad ordines suscipiendos, non tamen quoad dignitates et prælaturas, ut expresse habetur cap. 1, de Filiis Presbyterorum. (4. Quarto, per dispensationem, et per hanc Papa potest tollere quascunque irregularitates, sive ex delicto, sive ex defectu provenientes; (5. Papa enim potest dispensare in omni jure ecclesiastico: Clement. *Ne Romani*, de Electione, cap. *Sunt quidam* 6, caus. 25, q. 1, cap. *Proposuit* 4, de Concess. Præb. (6. Archiepiscopi in actu visitationis et in causis appellationis, virtute concilii mox citandi, possunt dispensare in irregularitate occulta subditos suorum suffraganeorum: tunc